ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 49.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 21-го Іюня — 1838 — *Wilno. Wtorek. 21-go Czerwca.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 13-го Іюня.

Государыня Императрица съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною Александрою Николаевною, выѣхавъ 31-го Мая (12-го Іюня) поутру, изъ Берлина, по благополучномъ путешествіи изволила прибыть 1 (13) Іюня, вечеромъ, въ Фишбахъ, и остановиться для ночлега въ замкѣ Принца *Вильгельма*, брата Его Величества Короля Прусскаго. На другой день, въ два часа по полудни, Ея Императорское Величество предпринять изволила дальнѣйшее путешествіе, а около восьми часовъ вечера, прибыть въ замокъ Фюрстенштейнъ, принадлежащій Графу *Гохбергу*, и отличающійся мѣстоположеніемъ при хорошемъ воздухѣ, гдѣ и расположилась со всею свитою.

Изъ Фюрстенсштейна пишутъ, отъ 5 (17) Іюня.

„Сего 4 (16) Іюня Государыня Императрица изволила начать пользованіе Оберъ-Зальцбрунскою минеральною водою. Отправившись рано поутру изъ Фюрстенштейна къ источнику, Ея Императорское Величество встрѣчена была всѣми посѣтителями Зальцбруна, которые и удостоились милостиваго привѣтствія Монархини.

На другой день, въ Воскресенье, въ присутствіи Ея Величества и Государыни Великой Княжны Александры Николаевны, отправлена была Божественная литургія въ Греко-Россійской церкви, устроенной въ замкѣ Фюрстенштейнѣ.

Здоровье Ея Величества, благодаря Бога, весьма удовлетворительно, равно и Ея Высочество находится въ вожделѣнномъ здравіи."

— О путешествіи Его Императорскаго Высочества Цесаревича Наслѣдника Престола, получены здѣсь слѣдующія извѣстія:

„1-го Іюня, на другой день по отбытіи Государя Императора изъ Стокгольма, Государь Наслѣдникъ Цесаревичь, въ сопровожденіи Его Королевскаго Высочества Наслѣдника Принца Шведскаго и всей Своей свиты, изволилъ посѣтить, въ двѣнадцатомъ часу утра, Академію Наукъ. Президентъ ея, знаменитый Берцеліусъ, и многіе члены Академіи встрѣтили Ихъ Высочества у крыльца. Обозрѣвъ музеумъ Натуральной Исторіи, особенно примѣчательный полнымъ собраніемъ естественныхъ произведеній Скандинавіи, Его Императорскому Высочеству угодно было посѣтить комнаты и лабораторію Берцеліуса.

„Послѣ сего, Ихъ Высочества изволили осматривать Военное Училище близъ города въ Карберге; откуда возвратясь во дворецъ, были въ придворной церкви, въ которой хранится хоругвь Королевства, и осматривали залу засѣданія государственныхъ сословій.

„Въ пять часовъ пополудни, Государь Цесаревичъ былъ на обѣденномъ столѣ у Его Величества Короля, къ которому были приглашены только свита Его Императорскаго Высочества и нѣкоторые изъ придворныхъ чиновъ, а въ десять часовъ вечера, на концертѣ у Наслѣдной Принцессы.

„2 го Іюня. Въ одинадцать часовъ утра, Госу-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 13-go Czerwca.

Najjaśniejsza Cesarzowa Jej Mość z Jej Cesarską Wysokością Wielką Xiężniczką Alexandrą Nikołajewną, wyjechawszy 31-go Maja (12 Czerwca) rano, z Berlina, po szczęśliwej podróży, raczyła przybydź 1 (13) Czerwca, wieczorem do Fischbach, i stanąć na nocleg w zamku Xiążęcia *Wilhelma*, brata Najjaśniejszego Króla Jego Mości Pruskiego. Następnego dnia, o godzinie wtórej z południa, Najjaśniejsza Cesarzowa Jej Mość raczyła przedsięwziąć dalszą podróż i około godziny ósmej wieczorem, przybydź do zamku Fürstenstein, należącego do Hrabiego *Hohberg*, i odznaczającego się przyjemném położeniem z dobrém powietrzém, gdzie się z orszakiem całym rozłożyła.

— Z Fürstensteinu piszą pod dniem 5 (17) Czerwca:

„Dzisia, dnia 4 (16) Czerwca, Cesarzowa Jej Mość zaczęła używać kąpieli mineralnych źrzódeł Ober-Salzbruńskich. Wyjechawszy rano z Fürstensteinu do źrzódła, Najjaśniejsza Pani spotkaną została przez wszystkich gości Salzbrunnu, którzy udarowani zostali łaskawém przywitaniem Monarchini.

„Nazajutrz, w niedzielę, w obecności Cesarzowej Jej Mości i Wielkiej Xiężniczki Alexandry Nikołajewny, odprawiona była Liturgia Bozka w kaplicy Greko-Rossyjskiej, urządzonej w zamku Fürstenstein.

„Zdrowie Najjaśniejszej Pani, dzięki Bogu, wcale zaspokajające, równie i Jej Wysokość znajduje się w pożądaném zdrowiu."

— O podróży Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzewicza Następcy Tronu, otrzymano tu następujące wiadomości:

„D. 1-go Czerwca, nazajutrz po wyjezdzie Cesarza Jego Mości ze Stockholmu, Następca Cesarzewicz Jego Mość, towarzyszony od Jego Królewskiej Wysokości Następcy Tronu Szwedzkiego i całego Swego orszaku, raczył odwiedzić, o godzinie 12-ej z rana, Akademią Umiejętności. Prezydent jej, sławny *Berzelius*, i wielu Członków Akademii, spotkali Ich Wysokoście na schodach. Obejrzawszy muzeum Historyi Naturalnej, szczególniej słynące zupełnością zbioru produktów Skandynawii, podobało się Jego Cesarskiej Wysokości odwiedzić pokoje i laboratorium Berzeliusa.

„Potém, Ich Wysokość, raczyli oglądać Szkołę Wojskową, blizko miasta w Karbergu; zkąd powróciwszy do pałacu, byli w kaplicy pałacowej, w której chowana jest chorągiew Królestwa, i oglądali salę posiedzeń stanów krajowych.

„O godzinie piątej z południa, Cesarzewicz Jego Mość był na obiedzie u Króla, na który zaproszeni byli tylko orszak Jego Cesarskiej Wysokości i niektórzy z Urzędników Dworu; a o godzinie dziesiątej wieczorem, na koncercie u Xiężny Następczyny.

„D. 2 Czerwca, o godzinie jedenastej zrana, Cesa-

дарь Цесаревичъ посѣтилъ Наслѣднаго Принца, и, по желанію Ихъ Королевскихъ Высочествъ Принца и Принцессы, отправился съ ними на Русскій пароходъ *Александрію*. У пристани передъ дворцемъ былъ въ готовности Русскій катеръ, въ который сѣли Ихъ Высочества со свитою. Государь Цесаревичъ изволилъ самъ править рулемъ. Высокіе посѣтители, найдя отличную чистоту и красивость отдѣлки парохода, изъявили полное свое удовольствіе, и, при обыкновенномъ салютѣ изъ орудій, изволили съѣхать на берегъ.

„Засимъ Государь Цесаревичъ съ Наслѣднымъ Принцемъ изволили ѣздить въ паркъ, гдѣ, въ присутствіи Ихъ Высочествъ, производима была нѣсколькими унтеръ-офицерами пѣшихъ и гвардейскихъ полковъ глазомѣрная сьемка мѣстности, съ необыкновеннымъ проворствомъ и точностію. Отсюда, по приглашенію Наслѣднаго Принца, Государь Цесаревичъ посѣтилъ мызу Лидо, принадлежащую Графинѣ Пиперъ, гдѣ былъ приготовленъ завтракъ, къ коему прибыли также Ея Величество Королева и Наслѣдная Принцесса.

„Обѣденный столъ Государь Цесаревичъ имѣлъ у Наслѣднаго Принца. Послѣ обѣда хоры военной музыки всѣхъ гвардейскихъ полковъ, поставленные на террасѣ передъ дворцемъ, играли марши, изъ коихъ одинъ особенно замѣчателенъ, какъ по музыкальному своему достоинству, такъ и потому, что сочиненъ Наслѣднымъ Принцемъ на случай пріѣзда Его Императорскаго Высочества.

„Въ девять часовъ вечера, Государь Наслѣдникъ отправился на балъ, данный Посланникомъ нашимъ, Графомъ Потоцкимъ, на которомъ Его Императорское Высочество изволилъ принимать Ихъ Величества Короля и Королеву и Наслѣднаго Принца съ Принцессою. Блистательный праздникъ сей, на коемъ находились до 300 особъ и дипломатическій корпусъ, окончился богатымъ ужиномъ. Государь Цесаревичъ, проводя Ихъ Величества Короля и Королеву и Ихъ Королевскія Высочества, возвратился во дворецъ въ часъ по полудни.

„3-го Іюня. Въ одиннадцать часовъ, Его Императорское Высочество съ Наслѣднымъ Принцемъ, въ сопровожденіи свиты, отправились на Шведскомъ пароходѣ *Комета*, по озеру Меларъ, на чугунный заводъ Океръ, извѣстный по отличнымъ своимъ издѣліямъ, принадлежащій Барону *Варендорфу*. Послѣ четырехъ часовъ плаванія вдоль живописныхъ береговъ озера, Ихъ Высочества вышли на берегъ, на пристань, гдѣ находилось нѣсколько готовыхъ къ отправленію орудій, вылитыхъ на семь заводѣ. Въ Окерѣ Ихъ Высочества изволили принять приготовленный хозяиномъ завода завтракъ, во время коего мастеровые заводскіе пѣли на голосъ Русскаго національнаго гимна: „*Боже, Царя храни*"—стихи, сочиненные на случай прибытія Государя Цесаревича. При осмотрѣ завода во всей подробности, между прочими предметами вниманіе Государя Цесаревича обращено было на модель готическаго чугуннаго шпиля, отливаемаго здѣсь для новой колокольни Ридергольмской церкви въ Стокгольмѣ, по рисунку извѣстнаго скульптора Гёте (Göthe). Въ присутствіи Ихъ Высочествъ отлито было изъ чугуна основаніе сего шпиля. На возвратномъ пути изъ Окера, Ихъ Высочества посѣтили находящуюся при заводѣ ланкастерскую школу. Питомцы оной также пропѣли стихи въ честь Его Императорскаго Высочества.

„Въ девять часовъ вечера Ихъ Высочества прибыли въ замокъ Грипсгольмъ, и остановились въ ономъ для ночлега.

„Утро 4-го Іюня посвящено было для осмотря Грипсгольмскаго замка, одного изъ древнѣйшихъ и великолѣпнѣйшихъ въ Швеціи,—знаменитаго по историческимъ событіямъ, въ ономъ происшедшимъ, и по богатому, и можно сказать, единственному собранію портретовъ Королей Швеціи, владѣтелей разныхъ Европейскихъ Государствъ и знаменитыхъ въ Исторіи Шведской лицъ. Его Королевское Высочество самъ изволилъ показывать Государю Наслѣднику все достопримѣчательное въ замкѣ.

„Изъ Грипсгольма Ихъ Высочества выѣхали въ одиннадцать часовъ утра на Шведскомъ пароходѣ *Фрея* (Greja), и въ три часа по полудни прибыли въ Дротнинггольмъ, великолѣпный дворецъ, лѣтнее мѣстопребываніе Наслѣднаго Принца,—лежащій на живописномъ берегу озера Меларъ. Государь Цесаревичъ, осмотрѣвъ богато убранные покои дворца, былъ угощенъ здѣсь Его Королевскимъ Высочествомъ обѣденнымъ столомъ, послѣ коего Ихъ Высочества отправились сухимъ путемъ въ Королевскій дворецъ Розенсбергъ, въ четырехъ миляхъ отъ столицы, куда прибыли въ девять часовъ вечера. Ихъ Величества Король и Королева и Наслѣдная Принцесса, прибыв-

rzewicz Jego Mość odwiedził Xięcia Następcę Tronu, i na żądanie Ich Królewskich Wysokości Xięcia i Xiężny, udał się z nimi na Rossyjski statek parowy *Alexandria*. W przystani przed pałacem, był w gotowości Ruski kuter, na który siedli Ich Wysokości z orszakiem. Cesarzewicz Jego Mość raczył sam kierować rudlem. Wysocy Goście, znalazłszy odznaczającą się czystość i kształtność roboty parochodu, oświadczyli zupełne swe zadowolenie, i przy zwyczajném salutowaniu z dział, raczyli przybydź do brzegu.

„Potém Cesarzewicz Jego Mość z Xięciem Następcą, jeździć raczyli do parku, gdzie w obliczu Ich Wysokości wykonywane było przez kilku Podoficerów półków pieszych i gwardyi, okomierne zdjęcie położenia miejsca, z niezwyczajną szybkością i dokładnością. Ztąd, po zaproszeniu Następcy Tronu, Cesarzewicz Jego Mość odwiedził majętność Lido, należącą do Hrabini Piper, gdzie było przygotowane śniadanie, na które przybyły także Królowa i Xiężna Następczyni.

„Obiadował Cesarzewicz Jego Mość u Xięcia Następcy. Po obiedzie chory wojskowej muzyki wszystkich półków gwardyi, ustawione na tarassie przed pałacem grały marsze, z których jeden szczególniej godzien uwagi, tak dla swej muzykalnej zalety, jako i ztąd, że skomponowany przez Xięcia Następcę z okoliczności przyjazdu Jego Cesarskiej Wysokości.

„O godzinie 9 wieczorem, Cesarzewicz Następca wyjechał na bal, dany przez Posła naszego Hrabię Potockiego, na którym Jego Cesarska Wysokość, raczył przyjmować Najjaśniejszych Królewstwo Ich Mość i Xięcia Następcę z Xiężną. Swietna uczta, na której znajdowało się do 300 osób i korpus dyplomatyczny, zakończyła się spaniałą wieczerzą. Cesarzewicz Jego Mość, przeprowadziwszy Najjaśniejsze Państwo Króla i Królową i Ich Królewskie Wysokości, powrócił do Pałacu o godzinie 1 z północy.

„D. 3 Czerwca. O godzinie 11 Jego Cesarska Wysokość z Xięciem Następcą, otoczeni orszakami, wyjechali na Szwedzkim parochodzie *Kometa*, jeziorem Melar, do fabryki żelaznej Oker, znajomej z wybornych swych wyrobów, należącej do Barona *Warendorfa*. Po czterech godzinach pływania, wzdłuż malowных brzegów jeziora, Ich Wysokości wyszli na brzeg w przystani, gdzie znajdowało się kilka gotowych do wysłania dział wylanych w tej fabryce. W Oker Ich Wysokości raczyli przyjąć śniadanie, przygotowane przez gospodarza fabryki, podczas którego robotnicy fabryczni śpiewali, na notę Ruskiego hymnu narodowego. „*Boże Króla zachowaj*" — wiersze ułożone z okoliczności przybycia Cesarzewicza Jego Mości. Podczas oglądu fabryki we wszystkich szczegółach, między innemi przedmiotami, uwaga Cesarzewicza zwróconą była na model gotyckiego żelaznego krzyża, odlewanego tu do nowej dzwonicy, Rydelholmskiego kościoła w Stockholmie, podług rysunku znajomego skulptora Göthe. W obec Ich Wysokości odlano z czugunu osnowę tego krzyża. Powracając z Oker, Ich Wysokości odwiedzili szkołę lankasterską, przy fabryce będącą. Uczniowie jej także śpiewali wiersze na cześć Jego Cesarskiej Wysokości.

„O godzinie 9 wieczorem Ich Wysokości przybyli do zamku Gripsholm i stanęli w nim na nocleg.

„Ranek 4 Czerwca poświęcony był na obejrzenie gripsholmskiego zamku, jednego z najstarożytniejszych i najspanialszych w Szwecyi, sławnego historycznemi wypadkami, które w nim zaszły i bogatym, owszem można powiedzieć jedynym zbiorem portretów Królów Szwecyi, Monarchów różnych Państw Europejskich i sławnych Historyi Szwedzkiej ludzi. Jego Królewska Wysokość sam raczył pokazywać Cesarzewiczowi Jego Mości wszystko, co jest godniejszém uwagi w zamku.

„Z Gripsholmu Ich Wysokości wyjechali o godzinie 11 zrana na parochodzie Szwedzkim *Freja*, i o godzinie 3-ciej z południa przybyli do Drotningholmu, wspaniałego pałacu, letniej rezydencyi Królewica Następcy, leżącego na malowném brzegu jeziora Melar. Cesarzewicz Jego Mość, obejrzawszy bogato przyozdobione pokoje pałacu, był tu zaproszony przez Jego Królewską Wysokość na obiad, po którym Cesarzewicz Jego Mość i Królewic wyjechali lądem do Królewskiego pałacu Rosensbergu, cztery mile od stolicy, dokąd przybyli o godzinie 9 wieczorem. Najjaśniejsi Królewstwo Ich Mość i Xiężna Małżonka Królewica Następcy, przybyły dziś do Rosensbergu i oczekiwały przyjazdu Jego

ніе сегодня въ Резенсбергъ, ожидали пріѣзда Его Императорскаго Высочества.

„5-е Іюня Его Императорское Высочество провелъ въ Резенсбергѣ, въ семействѣ Его Величества Короля." (*С. П.*)

Высочайшею Грамотою отъ 16 Мая, Начальникъ Штаба Отдѣльнаго Сибирскаго Корпуса, Баронъ *фонъ-деръ Ховенъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава первой степени.*

— Высочайшимъ Приказомъ отъ 26 Мая, Исправляющій должность Директора Училищъ войска Донскаго, Надворный Совѣтникъ *Золоторевъ*, переименовывается въ Подполковники, со старшинствомъ съ 2-го Ноября 1834 года, съ оставленіемъ при прежней должности и съ состояніемъ въ войскѣ Донскомъ.

— Высочайшимъ Именнымъ указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 3-й день минувшаго Апрѣля, Командиръ Нижегородскаго Драгунскаго полка, Полковникъ *Безобразовъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ *знакомъ Ордена Св. Анны второй степени, украшеннымъ Императорскою Короною.* (*Р. И.*)

— Служащему въ Почтовомъ Департаментѣ Коллежскому Совѣтнику Дмитрію *Прокоповичу Антонскому*, Высочайше повелѣно быть исправляющимъ должность Вице-Директора сего Департамента.

— Банкиру Барону *Штиглицу* выдана изъ Министерства Финансовъ, 25-го Апрѣля, по довѣренности фабриканта набивныхъ бумажныхъ издѣлій въ Рейхштадтѣ, что въ Богеміи, Эдуарда *Лейтенбергера*, пятилѣтняя привилегія, на введеніе въ Россію изобрѣтенной имъ машины для набиванія матерій.

— Правительствующій Сенатъ, въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ, слушали: *во-первыхъ*: предложенное Господиномъ Министромъ Юстиціи, Тайнымъ Совѣтникомъ и Кавалеромъ Дмитріемъ Васильевичемъ Дашковымъ, къ надлежащему исполненію, Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, слѣдующаго содержанія: Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената по вопросу: слѣдуетъ ли продавать съ публичнаго торга ризы и другія украшенія съ иконъ, описываемыхъ у должниковъ по казеннымъ и частнымъ взысканіямъ? *положилъ*: опредѣленіе Правительствующаго Сената, въ докладѣ семъ изложенное, какъ поясненіе статей 2309 и 3110 Свода Законовъ Гражд. (т. X) утвердить. На ономъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта, относительно продажи съ публичнаго торга украшеній съ иконъ по частнымъ и казеннымъ взысканіямъ, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. Подписалъ: За Предсѣдателя Государственнаго Совѣта *Графъ Литта*. 11-го Апрѣля 1838 года, и *во вторыхъ*: справку, по коей оказалось, что означенному дѣлу, внесенному изъ 1-го Департамента Правительствующаго Сената на основаніи Свода Законовъ тома 1-го Учрежд. Госуд. ст. 471, въ Общемъ онаго Собраніи состоялось опредѣленіе въ слѣдующей силѣ: Общее Собраніе первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, разсмотрѣвъ дѣло сіе, находитъ, что всякое украшеніе иконы, сдѣланное по благочестивому усердію, есть приношеніе Богу, а принесенная или посвященная такимъ образомъ Богу вещь, содѣлавшись уже принадлежностію Святыни и сама чрезъ то освятившись, не должна быть отъемлема ни на какое другое употребленіе, относящееся къ житейскому быту; слѣдственно, за силою 2309 статьи X тома Свода Законовъ Гражданскихъ, не можетъ подвергаться продажѣ съ аукціонаго торга. Но какъ могутъ оказаться у должниковъ иконы съ окладами и безъ оныхъ, а такъ же одни оклады и украшенія, для иконъ приготовленныя, или уже снятыя, но небывшія освященными по установленнымъ для сего обрядамъ, то о таковыхъ украшеніяхъ иконъ, Общее Собраніе Сената полагаетъ согласно съ мнѣніемъ Святѣйшаго Правительствующаго Синода, постановить слѣдующія правила: 1) Когда при описи имѣній должниковъ для удовлетворенія частной или казенной претензіи, Присутственное мѣсто будетъ имѣть въ виду ризы и оклады или другія украшенія вмѣстѣ съ иконами, то въ семъ случаѣ поступать на точномъ основаніи 2309 и 3110 статей X тома Свода Законовъ Гражданскихъ, которыми запрещается продажа иконъ; 2) но когда будутъ въ виду ризы или другія украшенія, снятыя съ иконъ, то оставляя грѣхъ на совѣсти того, кто снялъ, допустить металическія подѣлки обращать въ слитки, а украшенія изъ камней или жемчуга разбирать, и въ семъ собственно ихъ видѣ, то и другое

Cesarskiej Wysokości.

„Dzień 5-ty Czerwca Jego Cesarska Wysokość przepędził w Rosensbergu wpośrzód familii Królewskiej." (*P.P.*)

— Przez Najwyższy Dyplomat pod dniem 16-m Maja, Naczelnik Sztabu Oddzielnego Korpusu Sybirskiego, Baron *von der Chowen*, Najłaskawiej mianowany Kawalerem *Cesarskiego i Królewskiego Orderu Sw. Stanisława pierwszego stopnia.*

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny pod dniem 26-m Maja, Sprawujący obowiązek Dyrektora Szkół wojska Dońskiego, Radźca Dworu *Zołotorew*, mianowany jest Podpółkownikiem, ze starszeństwem od 2-go Listopada 1834 roku, z zostawieniem na dotychczasowym obowiązku i z liczeniem się w wojsku Dońskiém.

— Przez Najwyższy Imienny Ukaz, dany do Kapituły Rossyjskich Cesarskich i Królewskich Orderów, dnia 3-go zeszłego Kwietnia, Dowódzca Niżegorodzkiego półku Dragonów, Półkownik *Bezobrazow*, Najłaskawiej udarowany *znakiem Orderu Sw. Anny drugiego stopnia, Cesarską Koroną ozdobionym.* (*R.In.*)

— Służącemu w Pocztowym Departamencie Radźcy Kollegialnemu Dymitrowi *Prokopowiczowi-Antońskiemu*, Najłaskawiej rozkazano bydź Sprawującym Obowiązek Vice-Dyrektora tego Departamentu.

— Bankierowi Baronowi *Steglitz* wydano z Ministeryum Skarbu, 25-go Kwietnia, na mocy plenipotencyi, fabrykanta nabijanych wyrobów bawełnianych w Reichstadt (w Czechach), Edwarda *Leitenbergera*, pięcioletni przywilej, na wprowadzenie do Rossyi wynalezionej przezeń machiny do nabijania materyj.

— Rządzący Senat, na Połączoném Zebraniu pierwszych trzech Departamentów, słuchali: *naprzód* przełożonej przez Pana Ministra Sprawiedliwości, Radźcę Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, do należytego wypełnienia, Najwyżej utwierdzonej Opinii Rady Państwa brzmienia następującego: Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu w rzeczy zapytania: czy należy przedawać z publicznego targu szaty i inne ozdoby z obrazów świętych, inwentowanych u dłużników w skarbowych i prywatnych uzyskaniach? *postanowiła*: postanowienie Rządzącego Senatu, w przełożeniu tém opisane, jako objaśnienie artykułów 2,309 i 3,110 Połączenia Praw Cywilnych (t. X) utwierdzić. Na tej opinii napisano: Jego Cesarska Mość nastałą Opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa, względnie przedaży z publicznego targu ozdob z obrazów w prywatnych i skarbowych uzyskaniach, Najwyżej utwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. Podpisał: Za Prezydenta Rady Państwa *Hrabia Litta.* 11-go Kwietnia 1838 roku, i *powtóre* sprawki, z której okazało się, że w pomienionej rzeczy, weszłej z 1-go Departamentu Rządzącego Senatu, na osnowie Połączenia Praw Tomu 1-go Urządzeń Państwa artykułu 471, w ogólném jego Zebraniu nastało postanowienie brzmienia następującego: Połączone Zebranie pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu, rozpatrzywszy rzecz tę, znajduje, że wszelka ozdoba obrazu, uczyniona z pobożnej gorliwości, jest ofiarą Bogu, a rzecz ofiarowana czyli poświęcona tym sposobem Bogu, stawszy się już przynależytością świątości i sama przez to stawszy się poświęconą, nie powinna bydź braną na żaden inny użytek, do pożycia domowego odnoszący się; a zatém, na mocy 2,309-go artykułu X Tomu Połączenia Praw Cywilnych, nie może ulegać przedaży z publicznego targu. Ale, że się mogą znajdować u dłużników obrazy z ramami i bez nich, tudzież same ramy i ozdoby, do obrazów przygotowane, albo z nich zdjęte, albo które nie były poświęconemi podług ustanowionego na to obrzędu, przeto o takich ozdobach obrazów, Powszechne Senatu Zebranie mniema, zgodnie z opinią Najświętszego Rządzącego Synodu, postanowić prawidła następujące: 1) Jeżeli przy inwentowaniu majątków dłużników dla zaspokojenia pretensyi prywatnej albo skarbowej, Urząd będzie miał na względzie szaty i ramy albo inne ozdoby, razem z obrazami, tedy w tym razie postępować, podług istotnej osnowy 2,309 i 3,110 artykułów X Tomu Połączenia Praw Cywilnych, przez które zabrania się przedaż obrazów. 2) Ale jeżeli będą na względzie szaty albo inne ozdoby, zdjęte z obrazów, tedy zostawując grzech na sumnienie tego, kto zdjął, dozwolić części metaliczne przetopić, a ozdoby z kamieni albo pereł rozbierać, i w tym właściwie ich kształcie, te i owe obrócić na publiczną przedaż. 3) Podobnymże sposobem postępować z takiemi rzeczami i w tym razie, kiedy zostały one tylko co przygotowane do obrazu, ale nie były nań włożone, ażeby z jednej strony uniknąć zgorszenia, mogącego wyniknąć przy ich przedaży, jako ozdob

обращать въ публичную продажу; 3) подобнымъ образомъ поступать съ таковыми вещами и въ томъ случаѣ, когда оныя только приготовлены еще на икону, но не были возложены на оную, дабы съ одной стороны избѣжать соблазна, могущаго родиться при продажѣ ихъ въ видѣ иконныхъ украшеній, а съ другой не подать средства къ продажѣ украшеній, бывшихъ уже на иконахъ, подъ видомъ только еще изготовленныхъ на сіе употребленіе. Поелику же сіи правила послужатъ дополненіемъ Свода Законовъ Гражданскихъ тома X къ статьямъ 2309, 3110 и примѣчанію на сію послѣднюю, равно къ Высочайше утвержденному 11-го Мая 1836 года мнѣнію Государственнаго Совѣта, то на приведеніе сихъ правилъ въ исполненіе Общее Собраніе испрашивало Высочайшего Его Императорскаго Величества соизволенія всеподданнѣйшимъ докладомъ. (Оп. Прав. Сен. 26 Мая 1838 г.

do obrazu należących, a z drugiej nie podać środka do przedawania ozdob, byłych już na obrazach, pod pozorem tylko co przygotowanych do tego użycia. A że te prawidła posłużą za dopełnienie Połączenia Praw Cywilnych Tomu X-go do artykułów 2 309, 3,110 i uwagi do tego ostatniego, również do Najwyżej utwierdzonej 11-go Maja 1836 roku Opinia Rady Państwa, przeto na przyprowadzenie tych prawideł do wypełnienia Powszechne Zebranie prosiło Najwyższego Jego Cesarskiej Mości zezwolenia przez najuniżeńsze przełożenie. (Op. przez R. S. 26-go Maja 1838 r.)

— На отшедшемъ сегодня пароходѣ *Наслѣдникъ*, шк. Босъ, отправились въ чужіе краи 74 пассажира, въ числѣ которыхъ находятся: Нидерландскій Посланникъ Графъ *Шиммельпеннингъ*, Дѣйств. Ст. Сов. *Аладьинъ*, Профессоръ Московскаго Университета *Шевыревъ*, Секретарь Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника, Кол. Асс. Баронъ *Розенъ*, музыкантъ *Ген. Ромбергъ*, и Англійскій Кабин. курьеръ *Тенеси*.

— Въ Кронштатѣ, по 5-е Іюня, кораблей въ приходѣ 240, въ отходѣ 64. Въ Ригѣ, по 2-е Іюня, кораблей въ приходѣ 485, въ отходѣ 260.

— Намъ пишутъ изъ Витебска, что 17-е Апрѣля, всерадостный день рожденія Его Императорскаго Высочества Цесаревича Наслѣдника Престола, былъ украшенъ тамъ подвигомъ благотворительности. По губерніи уже было извѣстно объ устройствѣ Залы Пріюта для малолѣтныхъ сиротъ, и въ сей день, по водоосвященіи и принесеніи Всевышнему молитвъ о здравіи и благоденствіи Государя Императора и всего Августѣйшаго Его Дома, призрѣны Ея Превосходительствомъ, супругою Генералъ-Губернатора, Е. А. Дьяковой, попеченію коей Зала Пріюта обязана своимъ существованіемъ, трое мальчиковъ и семь дѣвочекъ, и помѣщены въ устроенномъ на сей предметъ домѣ. Въ тотъ же день поступили въ кассу Залы многія частныя пожертвованія, и благородное общество любителей театра дало представленіе въ пользу новооткрытаго благотворительнаго заведенія. (*С.П.*)

— Na statku parowym „Następca“ (Szyper Bos), który dziś wyszedł pod żagle, wyjechało do obcych krajów 74 passażerów, w których liczbie znajdują się: Poseł Niderlandzki Hrabia *Schimmelpening*, Rzeczywisty Radźca Stanu *Aładin*, Professor Moskiewskiego Uniwersytetu *Szewyrew*, Sekretarz Jego Cesarskiej Wysokości Następcy, Assesor Kollegialny Baron *Rosen*, muzykant Henryk *Romberg* i Angielski goniec Gabinetowy *Tanasi*.

— W Kronsztadzie, do 5-go Czerwca, okrętow przyszło 240, odeszło 64, w Rydze, do 2-go Czerwca, okrętów przyszło 485, wyszło 260.

— Piszą do nas z Witebska, że dnia 17-go Kwietnia, najradośniejszy dzień urodzin Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzewicza Następcy Tronu, został tam ozdobiony dziełem dobroczynności. Wiadomo już było w Gubernii o urządzeniu sali przytułku dla małoletnich sierot, i w dniu tym, po poświęceniu i złożeniu Najwyższemu modłow o zdrowie i dni pomyślne Cesarza Jego Mości i całej Najjaśniejszej Jego Familii, zostali przyjęci przez małżonkę Jenerał-Gubernatora, Jaśnie Wielmożną E. A. Djakową, której pieczołowitości Sala Przytułku winna jest swe istnienie, trzej chłopcy, i siedm dziewcząt, i zostali umieszczeni w urządzonym na ten przedmiot domu. Tegoż dnia wpłynęło do kassy Sali wiele ofiar prywatnych, a szlachetne towarzystwo amatorów teatru dało reprezentacyą na rzecz nowo-otwartego zakładu dobroczynnego. (*P. P.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Фюрстенштеинъ, 15-го Іюня.

Вчера въ 8-мъ часу вечера Ея Величество Императрица Россійская съ Ея Высочествомъ Великою Княжною Александрою прибыла въ торжественно убранный здѣшній замокъ и приняла представленіе присутствующихъ, изъявивъ удовольствіе за приготовленіе замка. Иллюминація продолжавшаяся до глубокой ночи свидѣтельствовала о радости жителей при встрѣчѣ Ея Величества.

Залцбрунъ, 16-го Іюня.

Сегодня въ 10-мъ часу утра Ея Величество Императрица въ первый разъ сюда прибыла. Къ большому удовольствію гостей Государыня появилась между ними и по прогулкѣ изволила принимать представленіе нѣкоторыхъ дамъ изъ гостей. Императрица сопровождаема была Ея Выс. Принцессою Нидерландскою, Императорско-Россійскимъ Генераломъ отъ Кавалеріи Гр. Бенкендорфомъ, Прусс. Подполковникомъ Тюменомъ, Лейбъ-Медикомъ Дромъ-Маркусомъ и многими особами своей свиты. Въ 10 часовъ Ея Величество отправилась въ дальнѣйшій путь.

— Императорско-Россійскій Вице-Канцлеръ Графъ Нессельроде и Гр. Матушевичъ проѣзжали 13 ч. с. м. чрезъ Гамбургъ въ Карлсбадъ. Изъ Петербурга они совершали путешествіе на пароходѣ. (*A.P.S.Z.*)

Австрія.

Теплицъ, 16-го Іюня.

Погода хотя до сихъ поръ довольно неблагопріятна и немногихъ привлекаетъ къ водамъ, однако число гостей увеличивается и ожидаютъ здѣсь блистательнаго собранія. Слышно что въ Іюлѣ прибудетъ сюда Король Прусскій съ знатными гостьми и въ тоже время ожидаютъ Принцессы Оранской. По заказаннымъ здѣсь квартирамъ ожидаютъ еще слѣдующихъ высокихъ особъ: Принца Адама Виртембергскаго, Принца Георга Ангальтъ-Дессавскаго, Герцога Рагузскаго, Маршала Мармона, Князя Лихтенштейна и Виндишгрецъ, Россійскаго Министра Иностранныхъ Дѣлъ, Графа Нессельроде, Кор. Прусскаго Министра Иностр. Дѣлъ Барона Вертера и Русскаго посланника при Вѣнскомъ дворѣ Татищева. Фельдмаршалъ-Поручикъ и командующій Генералъ въ Богеміи, Гр. Менсдорфъ-Пуилли здѣсь уже находится. (*A.P.S.Z.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Fürstenstein, 11 Czerwca.

Wczóra wieczorem wraz po 7-mej przybyła do tutejszego, wspaniale ozdobionego zamku, Cesarzowa Jej Mość Rossyjska z Jej Cesarską Wysokością Wielką Xiężniczką Alexandrą, po czém Jej Cesarska Mość raczyła przyjmować obecne osoby i oświadczyła Swe zadowolenie za uczynione przygotowania. Illuminacya trwająca do poźnej nocy świadczyła o radości mieszkańców z powodu przybycia Najjaśniejszej Pani.

Salzbrunn, 16 Czerwca.

Dzisia po 9 rano, Jej Cesarska Mość, poraz pierwszy tu przybyła. Z wielką radością gości Cesarzowa Jej Mość, ukazała się śród nich i na przechadzce przyjmowała wiele dam z liczby używających kąpieli. Cesarzowéj towarzyszyły Jej Kr. Wys. Xiężna Niderlandzka, Cesarsko-Rossyjski Jenerał Jazdy Benckendorf, Kr. Pruski Podpółkownik Thümen, Lekarz przyboczny Dr. Marcus i rozmaite osoby orszaku. O godz. 10 Jej Cesarska Mość w dalszą udała się drogę.

— Cesarsko-Rossyjski Vice Kanclerz, Hrabia Nesselrode i Hrabia Matuszewic, przejeżdżali dnia 13 b. m. przez Hamburg do Karlsbadu. Z Petersburga odbyli podróż statkiem parowym. (*A.P.S.Z.*)

Austrya.

Cieplice, 16 Czerwca.

Chociaż pogoda dotąd niezbyt sprzyjająca i niebardzo pociąga do kąpieli, jednak liczba gości powiększa się i spodziewają się w tym roku bardzo świetnego zebrania. Słychac, że będzie tu w Lipcu, Król Pruski ze znakomitemi gośćmi, i że w tymże czasie przybędzie Xiężna Oranii. Podług zamówionych dotąd mieszkań, oczekiwane są tu jeszcze następujące wysokie osoby: Xiąże Jerzy Anhalt-Dessau, Xiąże Raguzy Marszałek Marmont, Xiążęta Lichtenstein i Windischgrätz, Cesarsko-Rossyjski Minister Spraw Zewn., Hrabia Nesselrode, Kr. Pruski Minister Spraw Zewn. Baron Werther i Poseł Rossyjski przy dworze Wiedeńskim Bailli-Tatyszczew. Feldmarszałek-Porucznik i dowodzący Jenerał w Czechach Hrabia Mensdorf-Pouilly już się tu znajduje. (*A.P.S.Z.*)

Вѣна, 12-го Іюня.

Императоръ занемогъ корью. Въ бюлетеняхъ впрочемъ пишутъ, что болѣзнь Е. В. неопасна.

— Графъ Каподистрія, братъ бывшаго Президента Греціи, пріѣхалъ въ сію столицу. Онъ пробудетъ нѣсколько времени въ Вѣнѣ и послѣ отправится къ водамъ.

— Въ Миланѣ дѣлаются пышныя приготовленія для принятія Императора. Предполагали сначала сформировать Италіанскую гвардію, однако жъ, только отрядъ Нѣмецкой и Венгерской гвардіи, будетъ сопровождать Его Величество во время поѣздки въ Тироль и въ Италію. Въ Венеціи также дѣлаются приготовленія для принятія Императора.

— Иностранные посланники будутъ сопутствовать Ихъ Величествамъ до Венеціи. Въ Инсбрукѣ дворъ пробуетъ 10 дней. Торжественный въѣздъ назначенъ 9-го Августа, а выѣздъ въ Миланъ 17 числа.

Франція.

Парижъ, 13-го Іюня.

Герцогъ Немурскій въ будущую среду отправляется въ замокъ Э и въ четвергъ отплыветъ изъ Дьепа въ Брейтонъ, откуда отправится въ Лондонъ для присутствованія при коронаціи.—Маршалъ Сультъ отправляется завтра отсюда и послѣ завтра прибудетъ въ Булонь, откуда во вторникъ утромъ намѣренъ отплыть. Парадный экипажъ Маршала отправленъ будетъ на кораблѣ *Phaeton*.

— Вчера въ Тюйльери происходилъ Министерскій Совѣтъ продолжавшійся 4 часа, въ которомъ также участвовалъ Герцогъ Орлеанскій.

— Принца Жоанвильскаго со дня на день ожидаютъ въ Шербуръ.

— Палата депутатовъ приняла большинствомъ 209 голосовъ противъ 94 предложеніе Министровъ объ отпускѣ извѣстной суммы на устройство Африканскихъ владѣній. Предъ закрытіемъ засѣданія, Президентъ Палаты объявилъ, что 18 Іюня поступитъ на разсмотрѣніе Палаты бюджетъ Военнаго Министерства; послѣ чего приступлено будетъ къ совѣщаніямъ о бюджетѣ податей и наконецъ о проектѣ желѣзныхъ дорогъ.

— По извѣстіямъ изъ Тулона отъ 9 ч. прибывшій туда изъ Алжира пароходъ *le Crocodile* доставилъ заключенный между Маршаломъ Вале и Ахмедъ-Беемъ договоръ. Между тѣмъ о томъ ничего точнаго неизвѣстно, поелику небыло на пароходѣ никакихъ частныхъ писемъ. Депеши къ Правительству посланы по эстафетѣ.

— Чрезъ пароходъ *Sully* получены новѣйшія извѣстія чрезъ Новый Орлеанъ изъ Мексики. До начала прошлаго мѣсяца въ Вера-Крусъ небыло никакихъ непріятельскихъ дѣйствій. Однако Мексиканское Правительство непереставало требовать удаленія Французскихъ кораблей и въ производимыхъ до сихъ поръ на кораблѣ *Herminie* совѣщаніяхъ, велѣло только давать уклончивые отвѣты. Множество поселившихся прежде въ Мексикѣ Французовъ ушло въ Новой Орлеанъ а другая часть къ Тексіанцамъ. Соединенные Сѣверо-Американскіе штаты имѣютъ теперь въ Мексиканскомъ заливѣ 8 линѣйныхъ кораблей.

— Вчера происходило погребеніе Герцогини д'Абрантесъ. Съѣздъ былъ чрезвычайно многочисленный. Герцогъ Бассано, ГГ. Шатобріанъ, Викторъ Гюго, Александръ Дюма и множество Генераловъ временъ Имперіи, провожали тѣло покойницы. Глубокая горесть Герцога Наполеона д'Абрантесъ, сильно тронула присутствовавшихъ. Во все продолженіе похороннаго обряда Герцогъ не преставалъ проливать слезы.

— Изъ Тулона пишутъ, что Контръ-Адмиралъ Масье де Клерваль приметъ начальство надъ флотиліею, блокирующею Мексику.

— *Charte de 1830* опровергаетъ слухъ, что вечеромъ наканунѣ дѣланнаго Королемъ смотра, многіе арестованы по политическимъ дѣламъ.

— Правительство публиковало изъ Наброины слѣдующую телегр. депешу отъ 12 ч.: „Пишутъ изъ Валенціи отъ 2 ч., что Ораа имѣетъ теперь подъ своимъ начальствомъ 20,000 чел. между которыми 1,500 кавалеріи; онъ занимается теперь собраніемъ припасовъ въ Алканисѣ и Теруэлѣ. Тоже самое Кабрера дѣлаетъ въ Мореллѣ; корпусъ послѣдняго состоитъ теперь изъ 15,000 чел. Баронъ Меръ 7 ч. въ Таррагонѣ многихъ арестовалъ и велѣлъ обезоружить часть національной гвардіи." (*A.P.S.Z.*)

Англія.

Лондонъ, 12-го Іюня.

Въ будущій Понедѣльникъ въ день торжества въ воспоминаніе битвы подъ Ватерлоо, у Королевы будетъ великолѣпный балъ, въ новомъ дворцѣ.

Wiedeń, 12 go Czerwca.

Cesarz zachorował przed kilku dniami na odrę; z tego powodu zaczęły wychodzić biuletyny, które zaspokajające doniesienia udzielają o postępie choroby Cesarza.

— Przybył tu Hr. August Capodistrias, brat byłego Prezydenta Grecyi; ma on czas niejaki zabawić w Wiedniu, a potém uda się do wód.

— W Medyolanie robią najwspanialsze przygotowania do przyjęcia Cesarza. Miała być utworzona gwardya włoska i przy tej uroczystości pełnić obowiązki; jednak oddział gwardyi Niemieckiej i Węgierskiej towarzyszyć będzie Cesarzowi w podróży do Tyrolu i Włoch. I w Wenecyi robią przygotowania na przyjęcie Monarchy.

— Posłowie zagranicznych Mocarstw towarzyszyć będą Najjaśniejszemu Państwu do Wenecyi. W Insbruku bawić będzie dwór dni 10; w dniu 9 Sierpnia nastąpi wjazd uroczysty, a 17 odjazd do Medyolanu.

Francya.

Paryż, dnia 13 Czerwca.

Xiąże Nemours w przyszłą śrzodę wyjeżdża do zamku Eu, a we czwartek wypłynie z Dieppe do Brighton, zkąd uda się do Londynu dla znajdowania się na uroczystościach koronacyjnych.— Marszałek Soult wyjeżdża ztąd jutro, a pojutrze przybędzie do Boulogne, zkąd zamyśla odpłynąć we wtorek rano. Pojazd obrzędowy Marszałka wysłany będzie na okręcie *Phaeton*.

— Wczora w Tuilleryach odbywała się trzygodzinna Rada Ministeryalna, na której znajdował się takoż Xiąże Orleański.

— Xięcia Joinville codziennie oczekują do Cherbourga.

— Izba deputowanych w dniu 9 b. m. uchwaliła bez żadnego dodatku żądany przez Ministrów kredyt, dla posiadłości Afrykańskich, większością głosów 209 przeciw 94. Przy końcu posiedzenia ogłosił prezes izby, że w przyszły poniedziałek przełożony będzie budżet dla Ministerstwa Wojny, po czém nastąpią narady nad budżetem poborów, a następnie, nad kolejami żelaznemi.

— Podług wiadomości z Tulonu pod d. 9, przybyły tam z Algieru statek parowy *le Crocodile*, przywiózł układ, zawarty między Marszałkiem Valée a Achmed Bejem. Tymczasem nic o tém pewnego niewiadomo, gdyż na parochodzie nie było żadnych listów prywatnych. Depesze do Rządu wysłano przez sztafetę.

— Przez statek parowy *Sully*, otrzymano przez Nowy-Orleans, nowsze wiadomości z Mexyku. Do początku zeszłego miesiąca nie zaszło w Vera-Cruz żadnych kroków nieprzyjacielskich. Rząd Mexykański nie poprzestał jednak żądać oddalenia okrętow Francuzkich i w odbytych dotąd konferencyach na pokładzie *Herminii*, dawał tylko uchylające się objaśnienia. Wielka liczba osiadłych dawniej w Mexyku Francuzów wyszła do New-Orleans, a inna część do Texianów. Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, mają obecnie 8 okrętów liniowych w zatoce Mexykańskiej.

— Wczora odbył się pogrzeb Xiężny Abrantes, na którym nader liczne znajdowało się zgromadzenie: Xiążę Bassano, PP. Chateaubriand, Wiktor Hugo, Alexander Dumas, wielu Jenerałów i Oficerów z czasów Cesarstwa, składali orszak pogrzebowy. Szczególniej rozczuliły obecnych rzewne łzy młodego Xięcia Napoleona Abrantes, który ani na chwilę nie mógł się ukoić.

— Donoszą z Tulonu, że Kontr-Admirał Massieu-de-Clerval obejmie dowództwo nad flotą, blokującą Mexyk.

— *Karta 1830* zbija pogłoskę, że w wigilią przeglądu Królewskiego wielu aresztowano z powodow politycznych.

— Rząd ogłosił następującą depeszę telegraficzną z z Narbonny pod d. 12: „Donoszą z Walencyi pod d. 2, że Oraa jest teraz na czele 20,000 ludzi, pomiędzy którymi ma się znajdować 1,500 jazdy; zajmuje się on teraz zgromadzeniem zapasów w Alcaniz i Teruel. Toż samo czyni Cabrera w Morella; korpus ostatniego składa się teraz z 15,000 ludzi. Baron Meer d. 7 kazał wielu aresztować w Tarragonie i rozbroić część gwardyi narodowej." (*A.P.S.Z.*)

Anglia.

Londyn, dnia 12-go Czerwca.

W przyszły poniedziałek, jako w rocznicę bitwy pod Waterloo, Królowa w nowym pałacu zamyśla dać wielki bal, który ma bydź nadzwyczaj świetny.

— Герцогъ Георгъ Кембриджскій, сей часъ по коронаціи отправится въ Гибралтаръ, гдѣ подъ руководствомъ тамошняго Губернатора Бутфорда, будетъ совершенствоваться въ военномъ искуствѣ.

— Ген. Себастіани, Французскій посланникъ при здешнемъ дворѣ, пріѣхалъ сюда изъ Парижа. Въ тоже время прибылъ въ сію столицу, проѣхавъ чрезъ Францію, нашъ посланникъ при Тосканскомъ дворѣ, Г. Аберкромби.

— Чрезвычайный Посланникъ Белгійскаго Короля на коронацію Королевы, Князь Линь, прибылъ въ сопровожденіи Секретаря посольства Графа Крюкенбуръ и четырехъ другихъ, изъ Белгійскаго Дворянства, Графа Аршо, Барона Гогфорста, Графа Анделло и Капитана Меркеркъ принадлежащихъ къ посольству. Въ Товерѣ Посланникъ привѣтствуемъ 21 пушеч. выстрѣломъ и встрѣченъ почетною стражею а вчера съ своими сотоварищами имѣлъ аудіенцію у Ея Велич.

— Въ будущую Субботу ожидаютъ сюда Графа Левенгегьма, который будетъ присутствовать при коронаціи какъ чрезвычайный Посолъ Шведскаго Короля въ сопровожденіи Графа Пуке, Генералъ Адъютанта Е. Величества, гвардейскихъ офицеровъ Графовъ Каллингъ и Левенъ, Барона Ведель-Ярлсберга, Графа Розена и двухъ Графовъ Бонде.

— Французскій Прусскій и Белгійскій посланники бесѣдовали вчера съ Лордомъ Пальмерстономъ въ инностранномъ Департаментѣ. (*A.P.S.Z.*)

Нидерланды.

Гага, 17-го Іюня.

Его Кор. Выс. Принцъ Фридрихъ Нидерландскій вчера вечеромъ въ вожделенномъ здравіи сюда прибылъ. (*A.P.S.Z.*)

Италія.

Римъ, 9-го Іюня.

Ахметъ-Фети-Паша, слѣдуя въ Парижъ въ качествѣ чрезвычайнаго посланника Высокой Порты, вчера сюда прибылъ.

Неаполь, 5-го Іюня.

Англійскій Адмиралъ Стопфордъ сегодня на Адмиральскомъ кораблѣ *Принцесса Шарлотта* давалъ большой обѣдъ въ которомъ участвовали Король и Королева, Принцы и Принцессы, Принцъ Іоаннъ Саксонскій, Герцогъ Бернгардъ Саксенъ-Веймарскій съ фамиліею а также посланники иностранныхъ Державъ. Во все время нахожденія Августѣйшихъ гостей на кораблѣ, матросы поставлены были въ боевомъ порядкѣ; тысячи барокъ наполнённыхъ любопытными, окружали корабль и весь день раздавался громъ пушекъ. Принцъ Іоаннъ Саксонскій, который пробывъ три дня въ Палермо, третьяго дня опять возвратился, чрезъ нѣсколько дней оставитъ нашъ городъ. (*О.Г.Ц.П*)

Испанія.

Мадритъ, 4-го Іюня.

Отрядъ Англійскихъ уланъ, составляющихъ конвой Ген. Эспартеро, отличившійся во время атаки на отрядъ Ген. Негри, прибылъ въ С. Себастіанъ, для полученія слѣдуемаго имъ жалованья. Каждому изъ нихъ слѣдуетъ по 30 ф. ст. а старшему Унтеръ-Офицеру по 40 ф. ст. Они въ такомъ только случаѣ соглашаются остаться въ службѣ Королевы, если ихъ удовлетворятъ сполна слѣдуемымъ имъ жалованьемъ. Отрядъ сей состоитъ изъ 54 человѣкъ, но лошадей всего 13.

Карлисты снова начали было осаждать Бильбао и бросили въ городъ три бомбы: но вскорѣ вынуждены были непріателемъ снять осаду.

изъ франц. газ.

Карлисты предполагаютъ блокировать Пампелону и другія укрѣпленные города, занятые Королевскими войсками; въ слѣдствіе чего, военный Министръ сдѣлалъ уже надлежащія распоряженія.

Съ Испанскихъ границъ.

Morning Chronicle сообщаетъ отъ своего Корреспондента въ Санъ-Себастіанѣ отъ 7 Іюня слѣдующее: Всѣ полученныя здѣсь изъ внутри извѣстія подтверждаютъ, что безпорядки въ Карлистскомъ войскѣ всё болѣе увеличиваются и что неудовольствія и несогласія между Карлистскими начальниками и Охалатеросами достигли высочайшей степени. Двое изъ послѣднихъ за нѣсколько дней умерщвлены солдатами въ Оньяте въ отмщеніе за казни въ Эстеллѣ. Военный Судъ приговорилъ Генераловъ Виллареаля къ пожизненнымъ галерамъ а Царіатегви и Эліо къ смерти. Кабрера получилъ повелѣніе разстрѣлять Графа Негри, если онъ только будетъ захваченъ. Торресъ находится еще подъ арестомъ. Полковн. Хозе Огеръ арестованъ, такъ какъ подозрѣваютъ его въ переписке съ Мунягорри а Верестегви передаль ко-

— Xiąże Jerzy Cambridge wraz po koronacyi uda się do Gibraltaru i tam, pod przewodnictwem Gubernatora tej twierdzy, Sir Alexandra Woodford, ma się doskonalić w sztuce wojennej.

— Poseł francuzki przy tutejszym dworze, Jenerał Sebastiani, wczora tu powrócił i takoż przybył Poseł Angielski we Florencyi P. Abercrombie.

—Xiąże de Ligne, jako Poseł nadzwyczajny Króla Belgickiego na koronacyą Królowej, w sobotę tu przybył, w towarzystwie Sekretarza Poselstwa Hrabiego Crucqembourg i czterech innych ze szlachty Belgickiej należących do poselstwa: Hrabiego Arschot, Barona Hoogvoorst, Hrabiego Andelat i Kapitana Moerkerke. W Tower powitani salwą 21 wystrzałów działowych i przyjęci byli przez straż honorową, a wczora Poseł ze swoimi spółtowarzyszami miał posłuchanie u Królowej.

— W przyszłą sobotę Hrabia Löwenhjelm jako Poseł nadzw. Króla Szwedzkiego na koronacyą tu jest spodziewany w towarzystwie Hrabiego Pouké, Jenerał-Adjutanta J. Kr. Mości, oficerów gwardyi Hrabiów Kalling i Löwe, Barona Wedel-Jarlsberg, Hrabiego Rosen i dwóch Hrabiów Bondé.

— Francuzki, Pruski i Belgicki Posłowie, wczora mieli rozmowę z Lordem Palmerston, w departamencie Zewnętrznym. (*A.P.S.Z.*)

Niderlandy.

Haga, dnia 17 Czerwca.

J. Kr. Wys. Xiąże Fryderyk Niderlandzki wczora wieczorem w pożądaném zdrowiu tu przybył. (*A.P.S.Z.*)

Włochy.

Rzym, 9 Czerwca.

Aohmed Basza jadąc do Paryża w charakterze Posła Nadzwyczajnego Wysokiej Porty, wczora tu przybył.

Neapol, 5-go Czerwca.

Angielski Admirał Stopford, dawał dzisia na pokładzie okrętu Admiralskiego *Xiężniczka Karolina* wielki obiad, na którym się znajdowali Król i Królowa, Xiążęta i Xiężniczki, Xiąże Jan Saski, Xiąże Bernhard Sasko-Weimarski z familią, a również Posłowie Mocarstw zagranicznych. Przez cały czas znajdowania się Wysokich Gości na okręcie cała osada ustawiona była w szyku bojowym; tysiące bark napełnionych ciekawymi otaczało okręty i przez dzień cały rozlegał się huk dział. Xiąże Jan Saski, który po trzydniowym pobycie w Palermie zawczora znowu powrócił, opuszcza za kilka dni nasze miasto. (*A.P.S.Z.*)

Hiszpania.

Madryt, 4-go Czerwca.

Ułani Angielscy, składający straż Jenerała Espartero, którzy się odznaczyli przy natarciu na oddział wojska, zostający pod dowództwem Jenerała Negri, przybyli teraz do S. Sebastian, po odebranie zaległego żołdu. Każdemu z nich należy się po 30 funt. ster., a starszym podoficerom 40, i tylko pod tym warunkiem dalej zostawać będą w służbie Królowej, jeśli im cały żołd zaległy wypłacony zostanie. Ten oddział liczy 54 ludzi; mają atoli tylko 13 koni.

— Karliści znowu zaczęli oblegać Bilbao; i rzucili do miasta trzy bomby, lecz zostali odpędzeni.

z Gaz. Franc.

Karliści umyślili blokować Pampelonę i inne mocne miejsca w Nawarrze, osadzone przez wojska Królowej. W tym celu wydał stosowne rozkazy Minister Wojny D. Karlosa.

Od granic hiszpańskich.

Morning Chronicle udziela następujące doniesienie swojego korrespondenta w St. Sebastian pod 7 Czerwca: wszystkie otrzymywane tu z głębi kraju wiadomości potwierdzają, że rozprzężenie wojska Karolistowskiego coraz się powiększa, i że nieukontentowanie i niezgoda pomiędzy dowódzcami Karolistowskiemi i Ojalaterosami, doszły do najwyższego stopnia. Dwaj z ostatnich zamordowani zostali przez żołnierzy w Oñate, mszcząc się za ścięcia dopełnione w Estelli. Sąd wojenny osądził Jenerałów: Vill-real na dożywotnie galery, a Zariateguy i Elio na śmierć. Kabrera otrzymał także rozkaz, ażeby kazał rozstrzelać Hrabiego Negri, jeśliby ten został schwytany. Torres znajduje się jeszcze pod aresztem. Półkownik Joze Oger został aresztowany, ponieważ miano nań podejrzenie, że utrzymywał korrespondencyą z Muñagorri, a Verastegui zmieniony

манду Генералъ-Маіору Тапелава. Сверхъ того непроходитъ дня, чтобы тотъ или другой Генералъ или Начальникъ небылъ арестованъ. Между Кастильскими и Бискайскими баталіонами взаимное неудовольствіе. По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Сарре, Мунягорри отправилъ нѣсколько курьеровъ въ Наварру вѣроятно увѣдомляя своихъ друзей о предстоящемъ своемъ прибытіи. Въ самомъ дѣлѣ настоящее время кажется для него очень благопріятно и еслибъ возможно было увѣрить Бискайцевъ о собственныхъ ихъ выгодахъ, то можнобы было надѣяться скораго окончанія войны. Слышно, что агенты Донъ-Карлоса уговаривали солдатъ Англійской артеллерійской бригады оставить службу Королевы предлагая каждому по 10 піастровъ и свободный проходъ къ Французс. границамъ, но до сихъ поръ неимѣли успѣха.

— Въ Байоннѣ 9 Іюня было извѣстно, что Эспартеро съ 16 батал., 500 чел. конницы и нѣсколькими орудіями прибылъ въ Пампелону, почему Карлисты поспѣшно отступили чрезъ Аргу, чтобы занять Ульзамскую долину и воспрепятствовать движеніямъ Генераловъ Королевы къ Валкарлосу. (*A.P.S.Z.*)

Турція.

Константинополь, 30-го Мая.

По извѣстіямъ изъ Байрута въ Сиріи отъ 11 Мая, Герцогъ Максимиліанъ Баварскій прибылъ въ Іерусалимъ, и радостно привѣтствуетъ католическимъ народонаселеніемъ. Паша получилъ отъ Ибрагима приказаніе вездѣ лично сопровождалъ Герцога.

изъ Англ. газ.

Турецкая флотилія, состоящая изъ 50-ти судовъ, съ первымъ попутнымъ вѣтромъ выйдетъ въ море. Говорятъ, что Капитанъ-Паша, съ частію этихъ судовъ, отправится въ Александрію, гдѣ будетъ имѣть свиданіе съ Мехметомъ-Али. Остальные же суда, въ его отсутствіи, будутъ маневрировать въ Архипелагѣ. Капитанъ-Паша отправляется съ требованіемъ слѣдуемыхъ портѣ недоимокъ. Хотя Англійскій Французскій и Австрійскій дворы старались миролюбно окончить несогласія, возникшія между портою и Вице-Королемъ, кажется впрочемъ, что не обойдется безъ непріятельскихъ дѣйствій. Говорятъ, что Султанъ предполагаетъ съѣздить въ малую Азію, для чего и оправится въ Иконіумъ. Утверждаютъ также, что Е. В. самъ поведетъ войска въ Сирію. Иные полагаютъ, что онъ, вмѣстѣ съ флотиліею, отплывет въ Иконіумъ. Вѣроятнѣе, что повѣренные Ахмета-Паши, отправленные въ Египетъ, ускорятъ, а не отвратятъ начатія непріятельскихъ дѣйствій, ибо порта убѣждена, что военныя неудачи въ Сиріи, поколебали твердость души Вице-Короля, и что слѣдуетъ воспользоваться его затруднительнымъ положеніемъ и силою принудить его снова принять прежнія условія, если онъ добровольно на оныя не согласится. (*О.Г.Ц.П.*)

Египетъ.

Александрія, 16-го Мая.

Въ *Journal de Smyrne* утверждаютъ, что нельзя ожидать въ скоромъ времени покоренія Друзовъ.— Приверженцы Вице-Короля разсѣваютъ благопріятные для Египтянъ слухи.—Между тѣмъ многочисленные отряды войскъ идутъ въ Сирію. Говорятъ, что число ихъ простирается до 40,000, и что они соберутся подъ Алепомъ. Снаряженіе флота производится съ неутомимою дѣятельностію. Министръ просвѣщенія Муктарбей, выѣхалъ въ Сирію; ему сопутствуютъ нѣсколько инженеровъ. (*О. Г. Ц. П.*)

Санктпетербургское Училище Глухонѣмыхъ.

— Въ Испаніи, въ XVII и XVIII вѣкахъ, дѣланы были первые опыты обучать чтенію и письму дѣтей, лишенныхъ слуха, а слѣдственно и слова. Опыты сіи были мало извѣстны и не имѣли слѣдствій. Добродѣтельнаго Аббата де л'Эпе должно считать настоящимъ изобрѣтателемъ труднаго и драгоцѣннаго искуства дать глухонѣмымъ способность мыслить, и возвратить имъ, нѣкоторымъ образомъ, даръ слова. Въ концѣ XVIII вѣка, Аббатъ де л'Эпе учредилъ въ Парижѣ первое заведеніе для образованія глухонѣмыхъ, посвятивъ имъ всю свою жизнь, пожертвовавъ для сего всѣмъ своимъ состояніемъ. Успѣхъ его былъ, однакожъ, не полный. Его ученики *знали* отвлеченныя идеи, но не *понимали* ихъ. Сію послѣднюю трудность преодолѣлъ достойный преемникъ его Сикаръ, знаменитый своимъ простодушіемъ и несчастіями. Слава его училища быстро разнеслась; путешественники считали долгомъ посѣщать его, и вскорѣ повсюду стали заводить подобныя училища. Нынѣ ихъ въ Европѣ болѣе 120 съ 3,300 воспитанниками.

Значительная часть находящихся въ Россіи филантропическихъ заведеній обязаны существованіемъ

został w dowództwie przez Jenerał-Majora Tapelava. Nadto nie mija ani jeden dzień, ażeby ten lub ów Jenerał albo dowódzca nie był aresztowany. Między Kastylskiemi a Biskajskiemi batalionami wzajemne niezgody. Podług ostatnich wiadomości z Sarre, Muñagorri wysłał kilku gońców do Nawarry i rozumieją, że zawiadamia swoich przyjaciół o blizkiém swém przybyciu. Obecna chwila zdaje się bydź w rzeczy samej pomyślną dla jego sprawy i jeśliby tylko można było przekonać Biskajczyków o własnym ich interesie, tedy możnaby było spodziewać się prędkiego ukończenia wojny. Słychać, że ajenci Don Karlosa namawiali żołnierzy Angielskiej artylleryjskiej brygady, ażeby opuścili służbę Królowej, ofiarując każdemu po 10 piastrów i wolne przejście do granic Francuzkich, lecz dotąd nie mieli powodzenia.

— W Bayonnie 9 Czerwca było wiadomo, że Espartero z 16 batalionami 500 jazdy i kilką działami przybył do Pampelony, dla czego Karoliści znowu śpiesznie cofnęli się przez Arga, ażeby wejść na dolinę Ulzama i przeszkodzić poruszeniom Jenerałów Królowej ku Valcarlos. (*A.P.S.Z.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 30 Maja.

Podług wiadomości z Bairut w Syryi pod 11 Maja, Xiążę Maxymilian Bawarski przybył do Jeruzalem, i radośnie był powitany od ludu katolickiego. Basza miał od Ibrahima rozkaz, osobiście wszędzie przeprowadzać Xięcia. (*A.P.S.Z.*)

z gaz. angiel.

Flota Turecka, składająca się z 50 żagli, oczekuje tylko pomyślnego wiatru do wypłynienia z portu. Mówią, że Kapudan z większą częścią pomienionej floty uda się do Alexandryi, i tam widzieć się będzie z Mehmed-Alim; pozostała zaś część, będzie aż do jego powrotu odbywać ćwiczenia na Archipelagu. Żądać ma Kapudan wypłaty należących się Porcie zaległości. Lubo gabinety: Angielski, Francuzki, i Austryacki chciały załatwić ugodliwym sposobem zachodzące między Sułtanem a Vice Królem spory, może jednak przyjść do krokow nieprzyjacielskich. Mówią, że Sułtan ma się udać przez Smirnę do Iconium, dla zwiedzenia Małej-Azyi; podobném jest atoli do prawdy, że stanie na czele wojska i pójdzie do Syryi. Inni mniemają, że Jego Wysokość, łącznie z flotą uda się do Iconium. Wysłanie Achmeta Baszy do Egiptu, raczej podżegnie wybuch krokow nieprzyjacielskich, niżeli je wstrzyma. Porta bowiem sądzi, że poniesione klęski w Syryi, do tego stopnia upokorzyły Vice-Króla, iż teraz nadeszła naypomyślnieysza chwila do użycia względem niego środkow przymusu, jeżeli dobrowolnie nie zechce się poddać przyjętym dawniej przez niego warunkom. (*G.R.K.P.*)

Egipt.

Alexandrya, 16 Maja.

Journal de Smyrne mniéma, że nie tak prędko będą Druzowie pokonani, i że wieści korzystne dla Egipcyan, rozsiewane są przez stronników Vice Króla. Tymczasem liczne wojska idą ciągle do Syryi; mają one już 40,000 wynosić, i zgromadzić się przy Alepie. Przygotowania floty postępują śpiesznie. Mucktar-Bej, Minister Oświecenia, wyjechał w przeszłym tygodniu do Syryi z kilku inżynierami. (*G.R.K.P.*)

Instytut Głuchoniemych w Petersburgu.

Piérwsze doświadczenia uczenia czytać i pisać dzieci pozbawionych słuchu, a témsamém i mowy, czyniono w Hiszpanii, w XVII i XVIII wieku; lecz te były mało znane i bezowocne. Dobroczynnego xiędza de l'Epée uważać należy za prawdziwego wynalazcę trudnej i nieoszacowanej sztuki, przez którą nadaje się głuchoniemym zdolność myślenia, i przywraca się im poniekąd dar mowy. Przy końcu XVIII wieka, xiądz de l'Epée urządził w Paryżu piérwszy zakład dla nauki głuchoniemych, poświęciwszy im całe swe życie, i poniosłszy w ofierze całe swoje mienie. Z tém wszystkiém niezupełnie mu się w tej mierze powiodło. Uczniowie jego *nabywali* odrębnych wyobrażeń, lecz ich *nie pojmowali*. Tę ostatnią trudność przełamał godny jego następca *Siccard*, znany ze swojej naturalności i przygód. Prędko rozniosła się wziętość jego szkoły; podróżni poczytywali sobie za obowiązek zwiedzanie tejże, i wkrótce zaczęto wszędzie podobne zaprowadzać Instytuta. Teraz liczą ich w Europie przeszło 120, a uczniów w tychże 3,300.

Znaczna część istniejących w Rossyi zakładów filantropicznych winna istnienie swe litościwemu sercu Ca-

своимъ сердоболію Императрицы Маріи Ѳеодоровны. Ея же щедротами основано, въ 1806 году, и Училище Глухонѣмыхъ. Заведеніе сіе скоро достигло довольно цвѣтущаго состоянія, такъ что одинъ изъ нашихъ путешественниковъ (Г. Сенаторъ *Сумароковъ*) посѣщая, въ 1820 году, Парижское заведеніе для глухонѣмыхъ, отдавалъ въ нѣкоторыхъ отношеніяхъ преимущество Петербургскому Училищу. Онъ сожалѣлъ только о томъ, что сіе послѣднее закрыто для публики.

Заведеніе состоитъ изъ двухъ отдѣленій: одного для мальчиковъ, а другаго для дѣвицъ. При посѣщеніи нашемъ отдѣленія для мальчиковъ, мы вполнѣ удостовѣрились въ справедливости словъ Русскаго путешественника. Порядокъ, удобство помѣщенія, чистота не оставляютъ ничего желать; успѣхи воспитанниковъ доказываютъ хорошую методу обученія и искуство наставниковъ. Дѣти, осужденныя судьбою на жизнь чисто матеріяльную, и коихъ кругъ понятій долженъ быть такъ тѣсенъ, получаютъ здѣсь такое умственное и нравственное образованіе, какое можетъ получить человѣкъ мыслящій и одаренный всѣми чувствами. Посѣтители дѣлали воспитанникамъ, находившимся тогда въ классахъ, вопросы о разныхъ предметахъ, и между прочимъ, о предметахъ отвлеченныхъ, изъ коихъ нѣкоторые были довольно трудные для глухонѣмыхъ; напр., показать различіе между воображеніемъ и фантазіею; опредѣлить синонимы: скорбь, грусть и печаль. И воспитанники, не задумываясь, писали прекрасные отвѣты. Вообще, при обученіи глухонѣмыхъ, всего труднѣе дать имъ ясное понятіе объ отвлеченностяхъ, и не всѣ они въ равной степени къ сему способны. Въ здѣшнемъ заведеніи, трудность сію, особенно въ послѣднее время, успѣшно побѣдили.

Заведеніе находится подъ Высочайшимъ покровительствомъ Ихъ Императорскихъ Величествъ, и состоитъ въ вѣдомствѣ Опекунскаго Совѣта. Число воспитанниковъ должно быть 100: 60 мальчиковъ и 40 дѣвицъ. Курсъ ученія продолжается 10 лѣтъ; изъ коихъ пять для первоначальнаго образованія, и пять для обученія наукамъ. По окончаніи перваго курса, воспитанники, смотря по сословію, къ коему принадлежатъ ихъ родители, и по собственнымъ способностямъ, или учатся какому нибудь мастерству, или занимаются дальнѣйшимъ усовершенствованіемъ въ наукахъ. Предметы преподаванія суть: 1) Законъ Божій, Священная Исторія и Нравственность; 2) языки Русскій и Французскій; 3) Исторія и Географія, какъ Всеобщая, такъ и Россійская; 4) Ариѳметика и начала Геометріи; 5) полезныя познанія о разныхъ случаяхъ гражданской жизни, о Естественной Исторіи и о физикѣ; 6) Чистописаніе, черченіе и рисованіе; 7) Танцованіе и Гимнастика; 8) Ремесла и рукодѣлія. Изо ста воспитанниковъ, положенныхъ въ училищѣ, опредѣляются 80 вакансій безъ платежа, и 20 для пансіонеровъ. Частный человѣкъ, желающій помѣстить пансіонера въ Училище, долженъ подать просьбу въ Опекунскій Совѣтъ, и вносить ежегодно 800 рублей.

Кромѣ сего заведенія, существуетъ въ Россіи еще небольшое въ Москвѣ, имѣющее, кажется, не болѣе 10 воспитанниковъ.

Число глухонѣмыхъ, въ отношеніи къ цѣлому народонаселенію, не вездѣ одинаково. Ихъ всего болѣе въ странахъ гористыхъ, гдѣ приходится иногда на 100 человѣкъ пять глухонѣмыхъ. Среднимъ числомъ полагаютъ ихъ отъ 5 до 6 на 1,000 жителей; посему въ Россіи находилось бы отъ 20 до 30,000 глухонѣмыхъ; только малая часть изъ нихъ получаетъ образованіе, всѣ прочіе влачатъ жизнь самую жалкую, будучи въ тягость, какъ обществу, такъ и роднымъ. Болѣе 30 лѣтъ прошло со времени основанія Училища, и нѣтъ послѣдователей благому примѣру. Чему приписать это? Нельзя думать, чтобы родственники глухонѣмыхъ не заботились о ихъ воспитаніи; вѣроятно они не знаютъ, что существуютъ средства помощи, что въ здѣшнемъ Училищѣ образуютъ наставниковъ, которыхъ имѣть гораздо труднѣе, чѣмъ для всякаго другаго преподаванія.

Послѣдователи Мальтуса вооружаются противъ многихъ заведеній, которыя учреждены съ цѣлью облегчать участь страждущаго человѣчества, но которыя, вмѣсто того, увеличиваютъ зло: противъ домовъ призрѣнія престарѣлыхъ, противъ воспитательныхъ домовъ, и другихъ. Но заведенія, подобныя институтамъ для глухонѣмыхъ, слѣпыхъ, не подлежатъ сему разряду. Къ распространенію подобныхъ заведеній должны стремиться усилія просвѣщенныхъ друзей человѣчества. Правительство во всемъ хорошемъ подаетъ у насъ примѣръ: слѣдовать сему примѣру дѣло частныхъ благотворителей. Во многихъ иностранныхъ Государствахъ, большая часть богоугодныхъ заведеній учреждены и содержатся частными лицами. (*С. П.*)

sarzowej Maryi Feodorówny. Jej hojność dała także początek w r. 1806 i szkole głuchoniemych. Zakład ten wkrótce przyszedł do dosyć kwitnącego stanu, tak, że jeden z naszych podróżnych (P. Senator *Sumarokow*), zwiedzając w r. 1820 Paryzki Instytut głuchoniemych, pod niektóremi względami oddawał szkole Petersburskiej pierwszeństwo. Ubolewał tylko nad tém, że ta ostatnia zamkniętą jest dla publiczności.

Zakład ten składa się z dwóch oddziałów: jednego dla chłopców, drugiego dla dziewcząt. Przy zwiedzeniu pierwszego oddziału przekonaliśmy się w zupełności, jak dalece twierdzenia Rossyjskiego podróżnego są sprawiedliwe. Porządek, dogodność w pomieszczeniu, czystość, nic do żądania nie zostawiają; postępy wychowańców dowodzą dobrej metody uczenia i biegłości nauczycieli. Dzieci, skazane przez los na życie materyalne i których obręb pojęć miał być tak ścieśniony, nabywają tu takiego umysłowego i moralnego wykształcenia, jakiego nabydź może człowiek myślący i wszystkiemi zmysłami obdarzony. Odwiedzający zadawali uczniom, podówczas w klassach będącym, pytania w różnych przedmiotach, a między innemi w przedmiotach oderwanych z których kilka było dosyć trudnych dla głuchoniemych, jako to n. p. wykazać różnicę, zachodzącą pomiędzy wyobrażeniem a fantazyą; oznaczyć synonimy: smutek, żal i strapienie; a uczniowie bez namyślania się pisali wyborne na to wszystko odpowiedzi. W ogólności, w uczeniu głuchoniemych najtrudniej jest dać im jasne pojęcie o przedmiotach oderwanych; nie wszyscy też z nich zarówno są do tego usposobieni. W tutejszym zakładzie, trudność tę, szczególniej w ostatnich czasach, skutecznie przełamano.

Zakład ten zostaje pod Najwyższą opieką Ich Cesarskich Mości, a pod zawiadywaniem Rady opiekuńczej. Liczba uczniów powinna bydź 100; chłopców 60, dziewcząt 40. Kurs nauk trwa lat 10, z których 5 poświęconych jest początkowemu ukształceniu, a drugie 5, naukom. Po skończeniu pierwszego kursu, wychowańcy, stosownie do stanu ich rodziców, oraz własnych zdolności, albo się uczą jakiego rzemiosła, albo też dalej ćwiczą się w naukach. Przedmioty wykładane są następne: 1) Nauka Religii, Historya święta i nauka moralna, 2) języki: Rossyski i Francuzki; 3) Historya i Geografija, tak powszechna, jako też Rossyjska; 4) Arytmetyka i początki Geometryi; 5) wiadomości pożyteczne, dotyczące różnych zdarzeń życia cywilnego. Historyi naturalnej i Fizyki; 6) Kaligrafija i rysunki; 7) Tańce i Gimnastyka; 8) Rzemiosła i rękodzieła. W przepisanej dla szkoły liczbie 100 wychowańców, 80 jest stypendystów Rządowych, a 10 pensyonarzy płatnych. Prośba o przyjęcie pensyonarza, za którego płci się rocznie 800 rubli as., podaje się do Rady opiekuńczej.

Oprócz tego zakładu, istnieje jeszcze w Rossyi drugi, mniejszy, w Moskwie, który podobno nie ma więcej uczniów, jak 10.

Liczba głuchoniemych, w stosunku do całej ludności, nie wszędzie jest jednostayna. Najwięcey ich bywa w okolicach górzystych: bo niekiedy przypada 5 głuchoniemych na 100 ludzi. W przecięciu rachują 5 do 6 głuchoniemych na 1000 mieszkańców; zatém w Rossyi byłoby 20 do 30,000; lecz mała tylko ich część pobiera wychowanie, gdy tymczasem wszyscy inni pędzą najsmutniejsze życie, będąc ciężarem i dla spoieczności i dla krewnych. Trzydzieści lat z górą upłynęło od czasu założenia szkoły, a nie masz dotąd naśladowców dobrego przykładu. I czemuż to przypisać? Nie podobna mniemać, aby krewni głuchoniemych obojętnemi byli na ich wychowanie; lecz nie wiedzą zapewne, że u nas istnieją środki podania im pomocy; że w tuteyszym Instytucie kształcą się nauczyciele, o których daleko jest trudniej, jak o nauczycieli każdego innego przedmiotu.

Zwolennicy Malthusa powstają na wiele rodzajów zakładów, mających wprawdzie na celu ulżenie losu cierpjącej ludzkości, lecz zamiast tego, powiększających zło samo; jako to: na domy przytułku dla osób zgrzybiałych, na domy wychowania, i inne. Lecz zakłady takie, jakiemi są instytuta głuchoniemych, ślepych, nie należą bynajmniey do tego rzędu. Do rozkrzewienia takich zakładów zmierzać powinny usiłowania światłych przyjaciół ludzkości. Rząd we wszystkiém dobrém daje u nas przykład: naśladować go, jest rzeczą dobroczyńców prywatnych. W wielu krajach zagranicznych, większa część zakładów dobroczynnych, winna swój początek i utrzymanie osobom prywatnym.

(*P. P.*)

ВИЛЬНА, Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Іюня 21 д. 1388 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій*.